

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

تاریخ: .....
شماره: ۱۳۹۸/۰۳/۲۹
پیوست: ۴۳/۳۲۶۳/ص
دارد
اتوماسیون اداری

باسمه تعالی

روسای محترم تشکل های وابسته به اتاق ایران

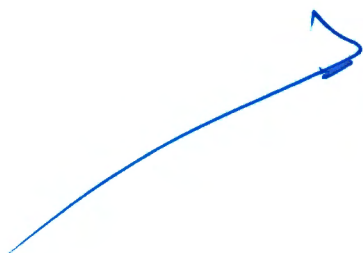
با سلام

احتراما تصویر "لایحه اصلاح موادی از قانون مالیات های مستقیم" جهت استحضار به پیوست تقدیم می گردد. خواهشمند است با عنایت به اهمیت موضوع دستور فرمایید جمع بندی نظرات اعضای محترم تشکل را جهت اقدام مقتضی به این معاونت ارسال فرمایند.

نادر سیف
معاون تشکلهای
اتاق ایران

بسمه تعالی
جناب آقای ...

بدون مهر برجسته فاقد اعتبار می باشد

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1404

شماره ثبت 572

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ 1398/3/7

یک شوری

لایحه اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم

کمیسیون‌های ارجاعی

اصولی: اقتصادی

فرعی: قضائی و حقوقی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: 54973/172110

تاریخ: 1397/12/20

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم» که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ 1397/11/28 هیأت وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

با عنایت به اهداف پیش‌بینی شده در قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب 1394- از جمله افزایش شفافیت و انضباط مالی، توسعه پایگاههای اطلاعاتی و اقتصادی به منظور جلوگیری از فرار مالیاتی و انجام حسابرسی بر مبنای خطرپذیری برای مطالبه مالیات واقعی و عادلانه از اشخاص و نیز افزایش سطح تمکین داوطلبانه مؤدیان از طریق دسترسی به اطلاعات واقعی، افزایش پایه‌ها و منابع مالیاتی از طریق شناسایی بنگاههای اقتصادی فعال در بخش غیررسمی اقتصاد، کاهش فشار مالیاتی بر بنگاههای اقتصادی رسمی از طریق کاهش نرخهای مالیاتی و شناسایی کلیه بنگاهها، دستیابی به آمار و صورتهای مالی قابل اتکا و مفید برای تصمیمات اقتصادی، تسهیل سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، ایجاد ضمانت‌های اجرائی در برخورد با متخلفین مالیاتی و با گذشت بیش از دو سال از اجرای قانون یادشده و نظر به عزم دولت به منظور تکریم و تسهیل ارائه خدمات به مؤدیان مالیاتی از طریق برون‌سپاری أخذ مالیات نقل و انتقال املاک به دفاتر اسناد رسمی در اجرای تبصره (4) ماده (187) قانون مالیات‌های مستقیم و افزایش رضایتمندی مؤدیان مذکور، بهبود فضای کسب و کار و کاهش مراجعات برای پرداخت مالیات و أخذ گواهی مالیاتی مربوط، کاهش تعارضات بین مأموران و مؤدیان، استفاده بهینه از منابع انسانی متخصص سازمان امور مالیاتی کشور در رسیدگی و حسابرسی پرونده‌های مؤدیان بزرگ مالیاتی لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم

ماده واحده - قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب 1366/12/3 - با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

1- در ماده (80)، تبصره (1) حذف و تبصره (2) به عنوان تبصره تلقی می‌شود.
2- در تبصره ماده (100)، عبارت «ده برابر» به عبارت «سی برابر» اصلاح و عبارت «نصاب مذکور به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران قابل تعدیل می‌باشد.» بعد از عبارت «و وصول نماید.» اضافه می‌شود.

3- در تبصره (1) ماده (146) مکرر، عبارت‌های «دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (95) این قانون» و «دفاتر و یا اسناد و مدارک مذکور،» حذف می‌شود.

4- در ماده (147)، تبصره (3) حذف می‌شود.

5- تبصره (1) ماده (149) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره 1- افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی و همچنین ارزیابی دارایی‌ها به ارزشهای منصفانه یا ارزشهای جاری، با رعایت استانداردهای حسابداری ملی یا استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی که توسط مراجع ذی‌ربط الزامی شده یا می‌شود، مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه کاهش ارزش بهای آن و یا هزینه استهلاک ناشی از تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود و در زمان برکناری دائمی و واگذاری دارایی، مابه‌التفاوت قیمت فروش و مبلغ دفتری بدون اعمال آثار ناشی از تجدید ارزیابی یا ارزیابی صورت‌گرفته به شرح یادشده به استثنای دارایی‌هایی که مالیات آنها براساس مقررات این قانون حسب مورد براساس نرخ جداگانه یا به صورت مقطوع محاسبه می‌شود، در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این تبصره در مورد دارایی‌های مشمول، نحوه تجدید ارزیابی و یا ارزیابی، فروش و استهلاک دارایی‌های مذکور و سایر الزامات و ترتیبات اجرائی با رعایت استانداردهای حسابداری یادشده

ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

6- در ماده (187)، عبارت «معاملات موضوع فصل چهارم از باب دوم و همچنین فصول اول و ششم» به عبارت «نقل و انتقال قطعی املاک موضوع فصل اول» و فراز دوم این ماده به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«گواهی انجام معامله به صورت سامانه‌ای (سیستمی) و آنی پس از اعلام دفترخانه و وصول مالیات‌های مربوط به مالیات علی الحساب تبصره (1) ماده (77) و مالیات نقل و انتقال قطعی املاک موضوع ماده (59) این قانون حسب مورد صادر خواهد شد.»

7- در تبصره (4) ماده (187)، عبارت «ظرف مهلت یک‌سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (1395/1/1)» به عبارت «از زمان ابلاغ این اصلاحیه» و واژه «بدهی» به عبارت «مالیات‌های موضوع این ماده مربوط به» و عبارت «بدهی مالیاتی قطعی مورد انتقال» به عبارت «مالیات‌های مربوط به محل مورد انتقال موضوع این ماده» اصلاح می‌شود و عبارت «منقول و» حذف و فراز سوم به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«با اتصال سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است پس از استعلام دفترخانه مالیات‌های موضوع این ماده مربوط به ملک مورد معامله را از طریق سامانه موصوف اعلام کند در غیر این صورت منتقل‌آلیه و سردفتر اسناد رسمی در قبال دریافت مالیات‌های مربوط به ملک مورد معامله به شرح این ماده و تبصره (4) آن مسؤولیتی نخواهند داشت.»

رئیس‌جمهور

وزیر امور اقتصادی و دارایی

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین درمورد لایحه اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم

تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130- C قبلاً تقدیم نشده است.

£ قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / £ کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

£ با تغییر اساسی
£ با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

£ پیش از انقضاء شش ماه
£ بدون تغییر اساسی

£ با انقضاء شش ماه
£ با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

£ مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

£ نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

£ رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی £ رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127-

اول - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
£ ندارد.

دوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
£ ندارد.

سوم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
£ ندارد.

ب- ماده 132- امضاء مقامات مسؤول را C دارد.
£ ندارد.

ج - ماده 138 - لایحه تقدیمی دارای £ یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحده مواجهه با ایراد £ نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع £ مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

لایحه تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد، اصل/ اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

لایحه تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

سوم: از نظر قانون برنامه؛

لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- لایحه تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

شده است

ب- ماده 140- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده 181- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به
۲ رأی نمایندگان ندارد.
۳ می‌شود دارد.

تعداد یک برگ اظهارنظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- لایحه تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1- لایحه مشتمل بر موضوعات گوناگون است و از این حیث باید در قالب مواد متعدد تنظیم می‌گردد.
- 2- ادبیات تقنینی بکار رفته در برخی بندهای ماده واحده نیاز به بازنگری دارد. به‌طور مثال: بند (1) باید بدین صورت مطرح گردد: 1- تبصره (1) ماده (80) قانون، حذف و عنوان تبصره (2) آن به تبصره تغییر می‌یابد. همچنین بند (4) باید به این صورت درج شود: 4- تبصره (3) ماده (147) قانون حذف می‌شود.
- 3- در بند (3) ماده واحده که حذف «دفاتر و یا اسناد و مدارک»، پیشنهاد شده است با بند «الف» ماده (132) قانون مالیات‌های مستقیم و مواد (110)، (181)، (201)، (229) و (238) آن قانون ملازمه دارد؛ بنابراین با حذف این عبارت، مواد مذکور نیز بهتر است حسب مورد اصلاح شود.
- 4- در بند (7) ماده واحده با توجه به اینکه قاعدتاً اتصال به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت باید در مهلت مقرر خود انجام شده باشد لذا پیشنهاد می‌شود صرفاً به حذف عبارت «ظرف مهلت یک سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (1395/1/1)» بسنده گردد. همچنین لازم است عبارت «با اتصال به» به «از طریق» اصلاح گردد.
- 5- در فراز پایانی بند (7) عبارت «و تبصره (4) آن» باید به «و این تبصره» تغییر یابد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص لایحه تقدیمی قوانین متعارض Ⓒ وجود ندارد.

Ⓓ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص لایحه تقدیمی قوانین مرتبط Ⓓ وجود ندارد.

Ⓒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع Ⓒ لازم است.
Ⓓ لازم نیست.

تعداد شش برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

در بند (7) ماده واحده پیشنهاد می شود کلمه «اصلاحیه» به «قانون» تغییر یابد.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی لایحه اصلاح موادی از قانون مالیات های مستقیم

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون مالیات های مستقیم با اصلاحات و الحاقات بعدی	1366/12/03	59-77-80-95-100 مکرر 146-147-149 187

قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/03 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 59- نقل و انتقال قطعی املاک به ماخذ ارزش معاملاتی و به نرخ پنج درصد (5٪) و همچنین انتقال حق واگذاری محل به ماخذ وجوه دریافتی مالک یا صاحب حق و به نرخ دودرصد (2٪) در تاریخ انتقال از طرف مالکان عین یا صاحبان حق مشمول مالیات می باشد. تبصره 1- (الحاقی 1380/11/27) چنانچه برای مورد معامله ارزش معاملاتی تعیین نشده باشد، ارزش معاملاتی نزدیکترین محل مشابه مبنای محاسبه مالیات خواهد بود.

تبصره 2- (الحاقی 1380/11/27) حق واگذاری محل از نظر این قانون عبارت است از حق کسب یا پیشه یا حق تصرف محل یا حقوق ناشی از موقعیت تجاری محل.

ماده 77- درآمد اشخاص حقیقی و حقوقی ناشی از ساخت و فروش هر نوع ساختمان حسب مورد مشمول مقررات مالیات بر درآمد موضوع فصول چهارم و پنجم باب سوم این قانون خواهد بود.

تبصره 1- (الحاقی 1394/04/31) اولین نقل و انتقال ساختمان های مذکور علاوه بر مالیات نقل و انتقال قطعی موضوع ماده (59) این قانون مشمول مالیات علی الحساب به نرخ ده درصد (10%) به ماخذ ارزش معاملاتی ملک مورد انتقال است. مالیات قطعی مؤدیان موضوع این ماده پس از رسیدگی طبق مقررات مربوط تعیین می شود.

تبصره 2- (الحاقی 1394/04/31) شمول مقررات این ماده در خصوص ساخت و فروش ساختمان توسط اشخاص حقیقی منوط به آن است که بیش از سه سال از تاریخ صدور گواهی پایان کار آن نگذشته باشد.

تبصره 3- (الحاقی 1394/04/31) شهرداری ها موظفند همزمان با صدور پروانه ساخت و

همچنین در هنگام صدور پایان کار مراتب را به منظور تشکیل پرونده مالیاتی به اداره امور مالیاتی ذی ربط به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می گردد، گزارش کنند. تبصره 4- (الحاقی 1394/04/31) شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت از حکم مفاد این ماده مستثنی است.

تبصره 5- (الحاقی 1394/04/31) آیین نامه اجرائی این ماده در مورد نحوه تعیین درآمد مشمول مالیات و چگونگی تسویه علی الحساب مالیاتی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده 80- (اصلاحی 1380/11/27) مؤدیان موضوع این فصل مکلفند اظهارنامه مالیاتی خود را روی نمونه ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و در دسترس آنها قرار گیرد تنظیم و در مورد حق واگذاری محل و نیز مؤدیان موضوع ماده 74 این قانون تا سی روز پس از انجام معامله و در سایر واگذاری موارد تا آخر تیر ماه سال بعد به انضمام مدارک مربوط به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک تسلیم و مالیات متعلق را طبق مقررات پرداخت نمایند.

تبصره 1- (اصلاحی 1380/11/27) در مواردی که معاملات موضوع ماده 52 این قانون به موجب اسناد رسمی انجام می گیرد مؤدی مکلف است قبل از انجام معامله میزان دریافتی و یا درآمد موضوع هر یک از مالیات های مندرج در ماده 187 این قانون را به تفکیک به اداره امور مالیاتی ذی ربط اعلام دارد این اعلام به استثنای مواردی که موجد تغییر ننموده به منزله انجام تکالیف مقرر در متن این ماده می باشد.

تبصره 2- (اصلاحی 1380/11/27) در مواردی که معاملات موضوع این فصل به موجب اسناد رسمی انجام نمی گیرد انتقال گیرنده مکلف است مراتب را ظرف سی روز از تاریخ انجام معامله کتباً به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک اطلاع دهد.

ماده 95- صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می گردد برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند.

آیین نامه اجرائی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روشهای نگهداری آنها اعم از ماشینی (مکانیزه) و دستی و نمونه اظهارنامه مالیاتی با توجه به نوع و حجم فعالیت حسب مورد برای مؤدیان مذکور و نیز نحوه ارائه آنها برای رسیدگی و تشخیص درآمد مشمول مالیات به مراجع ذی ربط، حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (1395/1/1) توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

ماده 100- (اصلاحی 1394/04/31) مؤدیان موضوع این فصل مکلفند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت های شغلی خود را در سال مالیاتی برای هر واحد شغلی یا برای هر محل جداگانه طبق نمونه ای که وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه خواهد شد تنظیم و تا آخر خرداد ماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل شغل خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده 131 این قانون پرداخت نمایند.

تبصره 1- (منسوخه 1394/04/31) در مورد کارگاه و واحدهای تولیدی که نوع فعالیت آنان ایجاد دفتر یا فروشگاه در یک یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید مؤدی مکلف است کلیه

درآمدهای حاصل از فعالیت های خود را طی یک اظهارنامه به اداره امور مالیاتی محل وقوع کارگاه یا واحد تولیدی تسلیم نماید.

تبصره 2- (منسوخه 1394/04/31) در مورد مشمولین این فصل که دارای محل ثابت برای شغل خود نمی باشند محل سکونت آنها از لحاظ تسلیم اظهارنامه محل شغل تلقی می گردد.

تبصره 3- (منسوخه 1394/04/31) در شرکت های مدنی تسلیم اظهارنامه توسط یکی از شرکاء موجب اسقاط تکلیف سایر شرکاء نخواهد بود این امر مانع از تسلیم اظهارنامه مشترک نمی باشد.

تبصره 4- (منسوخه 1394/04/31) اظهارنامه مالیاتی مؤدیان موضوع این فصل شامل ترازنامه و حساب سود و زیان یا حساب درآمد و هزینه یا خلاصه وضعیت درآمد و هزینه، حسب مورد طبق نمونه هایی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می شود خواهد بود.

تبصره 5- (منسوخه 1394/04/31) سایر مشمولان این فصل مکلفند اظهارنامه مالیاتی هر سال خود را تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به حوزه مالیاتی محل فعالیت خود تسلیم نمایند. ممیز مالیاتی پرونده مؤدیان مذکور را اعم از این که اظهارنامه به موقع تسلیم و یا از تسلیم آن خودداری نموده اند با تحقیقات و کسب اطلاعات لازم مورد رسیدگی قرار می دهد و درآمد مشمول مالیات مؤدی را طی گزارشی تعیین و پرونده را به ضمیمه گزارش نزد سرممیز مربوط ارسال می نماید.

سرممیز مکلف است بررسی های لازم را معمول و به شرح زیر اقدام نماید:

1- در صورتی که نظر ممیز تأیید اظهارنامه مالیاتی و این نظر مورد تأیید سرممیز قرار گیرد و یا نظر سرممیز مبنی بر تأیید اظهارنامه باشد درآمد مشمول مالیات مندرج در اظهارنامه قطعی بوده و ممیز مالیاتی مکلف است نسبت به صدور برگ قطعی اقدام نماید.

2- در صورتی که اظهارنامه به موقع تسلیم نشده و یا درآمد مشمول مالیات در آن درج نگردیده و یا درآمد مشمول مالیات مندرج در آن مورد تأیید ممیز و یا سرممیز واقع نشده باشد به شرح زیر اقدام می گردد:

الف- در صورتی که مؤدی اظهارنامه مالیاتی تسلیم ننموده باشد پرونده را با اظهار نظر نزد ممیز مالیاتی اعاده دهد و ممیز مکلف است بر اساس نظر سرممیز برگ تشخیص صادر و چنانچه با آن موافق باشد امضاء و در غیر این صورت برای امضاء نزد سرممیز ارسال دارد.

ب- در صورتی که مؤدی اظهارنامه داده باشد سرممیز مکلف است میزان درآمد مشمول مالیات تعیین شده را به اتحادیه صنف مربوط در صورت وجود در محل اعلام و نظر اتحادیه را استعلام نماید چنانچه درآمد تعیین شده از طرف اتحادیه با درآمد تعیین شده توسط سرممیز بیش از 20 درصد اختلاف نداشته باشد برگ تشخیص بر اساس نظر اتحادیه حسب مورد توسط ممیز یا سرممیز صادر خواهد شد. چنانچه اختلاف مزبور از 20 درصد بیشتر باشد و یا اتحادیه ظرف مهلت یک ماه پاسخ ندهد برگ تشخیص بر اساس نظر سرممیز صادر خواهد شد.

تبصره 5- (منسوخه 1394/04/31) سازمان امور مالیاتی کشور می تواند در مورد بعضی از منابع این فصل در هر سال و در نقاطی که مقتضی بداند درآمد مشمول مالیات تمام یا برخی از مؤدیان مشمول بند ج ماده 95 این قانون را که قطعی خواهد بود وصول نماید و در مواردی که معلوم شود از اول یک سال مالیاتی یا در اثناء آن مؤدی ترک کسب نموده و یا به عللی خارج از اختیار وی قادر به انجام کار نبوده است و این امر مورد تأیید هیأت حل اختلاف مالیاتی قرار گیرد درآمد مشمول مالیات به نسبت مدت اشتغال محاسبه و مالیات متعلقه وصول خواهد شد.

تبصره 7- (منسوخه 1394/04/31) آن دسته از مؤدیان غیر مشمول ماده 96 این قانون که دفاتر

قانونی نگهداری و اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان خود را به موقع تسلیم نموده باشند درآمد حوزه مشمول مالیات آن ها از طریق رسیدگی به دفاتر تشخیص می گردد لیکن در صورت رد دفاتر حوزه مالیاتی مکلف است طبق مقررات مربوط مندرج در تبصره 5 فوق اقدام نماید.

تبصره - (الحاقی 1394/04/31) سازمان امور مالیاتی کشور می تواند برخی از مشاغل یا گروههایی از آنان را که میزان فروش کالا و خدمات سالانه آنها حداکثر ده برابر معافیت موضوع ماده (84) این قانون باشد از انجام بخشی از تکالیف از قبیل نگهداری اسناد و مدارک موضوع این قانون و ارائه اظهارنامه مالیاتی معاف کند و مالیات مؤدیان مذکور را به صورت مقطوع تعیین و وصول نماید. در مواردی که مؤدی کمتر از یک سال مالی به فعالیت اشتغال داشته باشد مالیات متعلق نسبت به مدت اشتغال محاسبه و وصول می شود.

حکم این تبصره مانع از رسیدگی به اظهارنامه های مالیاتی تسلیم شده در موعد مقرر نخواهد بود. ماده 146 مکرر - (الحاقی 1394/04/31) معافیت های مذکور در مواد (133)، (134)، (139) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن «، (142)، (143) و تبصره (1) ذیل ماده (143) مکرر) به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می شود.

تبصره 1 - (الحاقی 1394/04/31) ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (95) این قانون در موعد مقرر به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می نماید به جز مورد بند (ح) ماده (139) این قانون که مطابق ماده (85) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 1393/12/4 عمل می شود شرط برخورداری از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین می باشد و در صورت عدم ارائه اظهارنامه، دفاتر و یا اسناد و مدارک مذکور، مؤدی مطابق احکام و ضوابط این قانون مشمول مالیات، جریمه و مجازات مقرر در این قانون می شود. حکم این تبصره در خصوص مشمولان مواد (144) و (145) و بندهای (الف)، (ب) و (ز) ماده (139) این قانون جاری نمی باشد. اجرای حکم این تبصره در خصوص اشخاص حقیقی مشمول ماده (81) این قانون به صورت تدریجی و متناسب با ایجاد ظرفیت های اجرایی، اداری و حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

تبصره 2 - (الحاقی 1394/04/31) معادل اعتبار مالیاتی محاسبه شده به نرخ صفر موضوع این ماده از محل اعتبار جمعی - خرجی که همه ساله در بودجه سنواتی پیش بینی می شود به حساب اشخاص مذکور منظور می شود. اعتبارات موضوع این تبصره تخصیص یافته تلقی می شود و در صورتی که اعتبارات مورد نیاز در یک سال مالی بیشتر از مبلغ مصوب در قانون بودجه کل کشور همان سال باشد مبلغ اعتبار جمعی - خرجی یاد شده و متقابلاً منابع مربوط، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، تصویب هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی قابل افزایش است.

ماده 147 - هزینه های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات بشرحی که ضمن مقررات این قانون مقرر میگردد عبارت است از هزینه هایی که در حدود متعارف متکی به مدارک بوده و منحصرأ مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه در دوره مالی مربوط با رعایت حد نصابهای مقرر باشد. در مواردیکه هزینه ای در این قانون پیش بینی نشده یا بیش از نصابهای مقرر در این قانون بوده ولی پرداخت آن بموجب قانون و یا مصوبه هیأت وزیران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

تبصره - (مسنوخه 1394/04/31) از لحاظ مقررات این فصل مؤسسه عبارت است از کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (95) این قانون. تبصره 1- (الحاقی 1394/04/31) از لحاظ مقررات این فصل، کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع ماده (95) این قانون که مکلف به نگهداری دفاتر می باشند، در حکم مؤسسه محسوب می شوند. همچنین هزینه های قابل قبول مالیاتی در مورد سایر صاحبان مشاغل نیز قابل پذیرش است

تبصره 2- (الحاقی 1394/04/31) هزینه های مربوط به درآمدهایی که به موجب این قانون از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می شود، به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی شوند.

تبصره 3- (الحاقی 1394/04/31) پذیرش هزینه های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع این قانون که به شیوه تهارتی انجام نشود از مبلغ پنجاه میلیون (50/000/000) ریال به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه (سیستم) بانکی خواهد بود.

ماده 149- آن قسمت از دارایی های استهلاک پذیر که بر اثر به کارگیری یا گذشت زمان یا سایر عوامل و بدون توجه به تغییر قیمتها ارزش آن تقلیل می یابد و همچنین هزینه های تأسیس، قابل استهلاک بوده و هزینه استهلاک آنها جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی تلقی می شود. مقررات مربوط به استهلاک های دارایی های استهلاک پذیر شامل جدول استهلاک ها و چگونگی اجرای آن با رعایت استانداردهای حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره 1- (الحاقی 1394/04/31) افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی شود.

در زمان فروش یا معاوضه دارایی های تجدید ارزیابی شده، مابه التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می شود. آیین نامه اجرائی این تبصره در مورد نحوه تجدید ارزیابی، فروش و استهلاک دارایی های تجدید ارزیابی شده و سایر الزامات و ترتیبات اجرائی که با رعایت استانداردهای حسابداری تهیه می شود، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (1395/1/1) به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 2- (الحاقی 1394/04/31) در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب المنفعه شدن ماشین آلات، زیانی متوجه مؤسسه گردد، زیان حاصل معادل ارزش مستهلک نشده دارایی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال است. حکم این تبصره در مورد دارایی های تجدید ارزیابی شده نسبت به ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی جاری است.

ماده 187- (اصلاحی 1380/11/27) در کلیه مواردی که معاملات موضوع فصل چهارم از باب دوم و همچنین فصول اول و ششم باب سوم این قانون به موجب اسناد رسمی صورت می گیرد صاحبان دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از ثبت و یا اقاله یا فسخ سند معامله، مراتب را با شرح و مشخصات کامل و چگونگی نوع و موضوع معامله مورد نظر به اداره امور

مالیاتی محل وقوع ملک و یا محل سکونت مؤدی حسب مورد اعلام و پس از کسب گواهی انجام معامله اقدام به ثبت یا اقاله یا فسخ سند معامله حسب مورد نموده و شماره و مرجع صدور آنرا در سند معامله قید نمایند.

گواهی انجام معامله حداکثر ظرف ده روز از تاریخ اعلام دفترخانه، پس از وصول بدهی های مالیاتی مربوط به مورد معامله از مؤدی ذریبط، از قبیل مالیات بر درآمد اجاره املاک و همچنین وصول مالیات حق واگذاری محل، مالیات شغلی محل مورد معامله، مالیات درآمد اتفاقی و مالیات نقل و انتقال قطعی املاک حسب مورد صادر خواهد شد.

تبصره 1- (اصلاحی 1380/11/27) چنانچه میزان مالیات مشخصه، مورد اختلاف باشد پرونده امر، خارج از نوبت در مراجع حل اختلاف مالیاتی موضوع این قانون رسیدگی خواهد شد و اگر مؤدی تمایل به اخذ گواهی قبل از رسیدگی و صدور رأی از طرف مراجع حل اختلاف داشته باشد با وصول مالیات مورد قبول مؤدی و اخذ سپرده یا تضمین معتبر از قبیل سفته، بیمه نامه، اوراق بهادار، وثیقه ملکی و... معادل مبلغ مابه الاختلاف گواهی انجام معامله صادر خواهد شد.

تبصره 2- (اصلاحی 1380/11/27) در مواردی که به موجب احکام دادگاه ها، وجوه مربوط به حق واگذاری محل در صندوق دادگستری و امثال آن تودیع می گردد، مسئولان در موقع پرداخت به ذینفع مکلفند ضمن استعلام از اداره امور مالیاتی مربوط، مالیات متعلق را کسر و به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند.

تبصره 3- (الحاقی 1394/04/31) دفاتر اسناد رسمی در هر مورد که نسبت به تنظیم اسناد وکالتی (بلاعزل) نسبت به اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی اقدام می نمایند، موظفند یک نسخه از اسناد تنظیمی را حداکثر ظرف مدت یک ماه به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال کنند. مستنکف از حکم این تبصره، علاوه بر جریمه و مجازات مقرر در ماده (200) این قانون، مسؤول جبران زیان و خسارت وارده به دولت است.

تبصره 4- (الحاقی 1394/04/31) سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است ظرف مهلت یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (1395/1/1) با اتصال به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک نسبت به اعلام میزان بدهی ملک مورد انتقال و امکان اخذ و واریز آن به حساب مالیاتی به صورت آنی از طریق دفاتر اسناد رسمی اقدام کند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است امکان دسترسی برخط به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را برای سازمان امور مالیاتی کشور جهت اجرای مفاد این ماده فراهم کند.

پس از اجرای مفاد این ماده ثبت نقل و انتقال اموال و دارایی های منقول و غیرمنقول که به موجب این قانون برای آنها مالیات وضع شده است، قبل از پرداخت بدهی مالیاتی قطعی مورد انتقال، ممنوع است. متخلف، در پرداخت مالیات متعلقه مسؤولیت تضامنی دارد.

در صورتی که پس از اتصال سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان امور مالیاتی کشور بدهی مالیاتی ملک مورد معامله را از طریق سامانه مذکور اعلام نکند منتقل الیه و سردفتر اسناد رسمی در قبال بدهی مالیاتی ملک مورد معامله مسؤولیتی نخواهند داشت.

آیین نامه اجرائی این ماده با همکاری سازمان های مذکور تهیه می شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (1395/1/1) به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.